

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3050/2020
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дарко Комненић, адвокат из ..., против тужене Градске општине Нови Београд, коју заступа Општинско правобранилаштво градске општине Нови Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 814/19 од 21.03.2019. године, у седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 814/19 од 21.03.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П1 1048/15 од 04.05.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1048/15 од 04.05.2016. године, првим ставом изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци на име неисплаћене накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у периоду од октобра 2012. године до августа 2014. године, исплати појединачно опредељене месечне износе у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате. Другим ставом изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 814/19 од 21.03.2019. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев тужилце којим је тражила да се обавезе тужена да тужилци на име неисплаћене накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада у периоду од октобра 2012. године до августа 2014. године, исплати појединачно наведене месечне износе у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате. Другим ставом изреке, обавезана је тужилца да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 13.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, а и из разлога наведених у члану 404. ЗПП.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 87/18), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању утврђеном, тужилца је у радном односу код тужене, те да тужена тужили у периоду од октобра 2012. године закључно са августом 2014. године, није исплатила трошкове за одлазак и повратак са рада. Одлуком начелника градске управе тужене од 14.09.2012. године, у складу са Препоруком градоначелника Града Београда, одлучено је да се накнада трошкова за превоз ради доласка и одласка са посла неће вршити уплатом средстава на текући рачун запослених, већ директном уплатом на „Бус-плус“ картице запослених. Тужилца је поднела захтев Управи Градске општине Нови Београд да јој се накнада трошкова за превоз за долазак на рад и одлазак са рада и даље врши уплатом на текући рачун у висини цене месечне претплатне карте. Вредност накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада исказана је у месеченим новчаним износима са припадајућом каматом, опредељеним у ставу првом изреке првостепене пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев тужилце позивајући се на одредбу члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду, са образложењем да препоруке Градоначелника, одлуке донете по основу тих препорука и други акти туженог не могу да умањују права запослених која они имају по основу Закона о раду, односно послодавац не може да одређује начин на који ће запослени да долазе и одлазе са посла, већ избор припада запосленом, због чега је тужена у обавези да тужили исплати тражене износе за утужени период.

Другостепени суд је, имајући у виду да је тужена обезбедила плаћање накнаде за превоз кроз уплату цене вредности бус плус допуне, те је у смислу члана 39. и 40. Колективног уговора постојао нормативни основ да тужена, као послодавац, регулише начин исплате накнаде за превоз обезбеђењем уплате допуне кроз тзв. „бус-плус систем“, а на тужили је пропуст што није обезбедила бус плус картицу на коју би овај износ био уплаћен. Осим тога, другостепени суд закључује да се на тај начин се не нарушава право на избор запосленог јер је то право лимитирано чланом 118. тачка 1. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, основани су наводи ревизије да је другостепена одлука заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...54/09) било је прописано да запослени има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у складу са општим актом и уговором о раду у висини цене превозне карте у јавном саобраћају. Новелираном одредбом члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14) прописано је да запослени има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, уколико послодавац није обезбедио сопствени превоз.

Одредбама члана 8. Закона о раду прописано је да колективни уговор и правилник о раду (у даљем тексту: општи акт) и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом (став 1.), а да општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није другачије одређено (став 2.).

Посебним колективним уговором за државне органе („Службени гласник РС“ 23/98 и 11/09) у члану 38. став 1. тачка 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова превоза и то превоза на рад и са рада у висини цене месечне претплатне карте у јавном саобраћају. Према члану 39. став 1. запослени има право на месечно-претплатну карту за долазак и одлазак на рад за релације где јавни превозник омогућава куповину. По члану 40. став 1. руководилац надлежног органа по правилу врши накнаду трошкова за превоз за одлазак на рад и долазак са рада куповином месечне претплатне карте на почетку месеца за наредни месец за релацију где је то омогућено, а према ставу 2. истог члана изузетно, на захтев запосленог, руководилац надлежног органа може донети одлуку да исплату врши у новцу у висини цене месечне претплатне карте.

На основу цитираних одредби послодавац је у обавези да запосленом наканди трошкове превоза. Једино ограничење тиче се висине ових трошкова и оно зависи од висине месечне претплатне карте. Закон није регулисао начин исплате трошкова превоза. Око начина исплате се послодавац и запослени могу договорити, а то може бити уређено и Колективним уговором као у овом случају. Право (овлашћење) у виду реализације ове исплате – куповином „Бус-плус“ карте или исплатом тог износа запосленом припада запосленом. Како је Колективним уговором који се примењује на туженог предвиђено да на захтев запосленог, руководилац надлежног органа може донети одлуку да исплату врши у новцу у висини цене месечне претплатне карте, да је тужилца такав захтев поднела, били су испуњени услови да се тужилци ови трошкови исплате, због чега је другостепена пресуда преиначена и тужбени захтев усвојен.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је на основу члана 154. став 1. ЗПП, у ставу другом изреке, одбио захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију, с обзиром на то да нису били нужни за вођење парнице.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић